

žalovaní žalobkyní požadované řádné a včasné plnění byli odepřeli a takto svým zaviněním byli plnění zmařili, byla by žalobkyně podle §§ 920, 1295 obč. zák. oprávněna požadovati na nich peněžitou náhradu. Leč žalobkyně ani netvrdila, že by byla žádala od žalovaných, aby jí odváděli naturální výměnkářské dávky, o nichž žalovaní tvrdili, že je měli pro propachtovatele k dispozici po celou dobu, kdy měly býti odváděny. Za toho stavu věci není toho času odůvodněn žalobkynin nárok na peněžité plnění (obdobně rozh. č. 4097 Sb. n. s.) ani na peněžitou náhradu pro bezdůvodné obohacení.

Čís. 16295.

Projednání pozůstalosti po katolických duchovních.

K tomu, aby pozůstalostní soud postupoval podle dvor. dekr. z 25. dubna 1817, č. 1332, a dvor. dekr. z 30. července 1824, č. 2027 Sb. z. s., se vyžaduje, aby správní úřady zjistily škody na farních budovách a náhradovou částku, aby zemský úřad oznámil pozůstalostnímu soudu výsledek šetření a aby dědici navrhli soudu ohledání a vyšetření dotčených škod. Není-li tu dotčených podmínek, není pozůstalostní soud oprávněn konati šetření o stavebních škodách, rozhodovati o výši náhrady a o jejím zajištění z pozůstalostního jmění. Řízení podle uvedených předpisů lze zahájití toliko před odevzdáním pozůstalosti dědicům.

(Rozh. ze dne 15. září 1937, R I 675/37.)

V pozůstalostní věci po Janu M., děkanovi v D., zemřelém dne 19. listopadu 1918, byl podle § 107 nesp. pat. a dvor. dekr. z 25. dubna 1817, č. 1332 Sb. z. s., ustanoven řádně rok na den 28. prosince 1918 na místě samém na faře v D. k sepsání inventáře a k oddělení jmění farního obročí od vlastního jmění zemřelého, jakož i k zjištění, jakou částku má obročí od pozůstalosti požadovati nebo jí nahraditi. Při roku tom byli přítomni všichni účastníci: zástupce patronátního úřadu, administrátor fary jako duchovní komisař, zákonní dědicové (zůstavitelovi příbuzní) a zástupce obce. Podle protokolu sepsaného dne 28. prosince 1918 prohlásil tehdy zástupce patronátního úřadu, že nemaje po ruce inventář, nemůže se prohlásiti, zda a jaké možné odškodňovací nároky činí proti pozůstalosti. Ani on, ani ostatní účastníci neuplatňovali tehdy proti dotčené pozůstalosti nějaké nároky odškodňovací. Projednání pozůstalosti se konalo teprve 26. října 1921, ježto spisy byly do té doby několikráte u nadřízených úřadů, u finanční prokuratury, u zemské politické správy k volnému nahlédnutí, ale nikdo neoznámil ani neuplatnil, že by pozůstalost měla z důvodu shora uvedeného něco nahraditi do obročí, ačkoliv jmenované úřady podávaly četné jiné návrhy. Usnesením z 12. března 1919, uveřejněným v Úředním listě, bylo k návrhu finanční prokuratury stanoveno svolání pozůstalostních věřitelů na den 9. dubna 1919, ale ani při něm neohlásil nikdo nárok na odškodnění pro kostel a faru. Naopak zemská správa politická dopisem ze dne

7. září 1920 oznámila pozůstalostnímu soudu, že podle zprávy patronátního úřadu velkostatku v C. ze dne 10. února 1920 není zemřelý děkan Jan M. povinen k žádné náhradě z titulu správy farního a kostelního inventáře ani obytných a hospodářských budov farního obročí v D., a žádala soud, aby o tom byli dědici po jmenovaném zůstaviteli zpraveni. To se také stalo usnesením ze dne 19. září 1920, a byli proto o tom zpraveni dědic Josef M., patronátní úřad v C. a obecní úřad v D. Nebyl proto nějaký nárok na odškodnění zařaděn do pozůstalostních pasiv ani v projednacím protokolu, ani v odevzdací listině ze dne 4. září 1922, kterou pozůstalostní soud odevzdal pozůstalost po jmenovaném duchovním přihlášeným dědicům. Dne 4. února 1937 navrhla finanční prokuratura v zastoupení obročí římskokatolického kostela v D., aby I. bylo zahájeno šetření o náhradě na opravy budov farních, kostelních i hospodářských v D., které jest pozůstalost povinna zaplatiti, ježto vzešly z nedbalosti, zavinění nebo zpustošení zemřelého beneficiáta resp. jeho lidí, II. aby, pokud nebude zjištěna výše náhradního nároku, byla zadržena částka 10.000 Kč z pozůstalostního majetku, uloženého dosud v poštovní spořitelně v P. a uložena se sirotčí jistotou. N i ž š í s o u d y zamítly návrh a odkázaly finanční prokuraturu na pořad práva.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

V projednávaném případě jde o nárok farního obročí a kostelního majetku v D. proti pozůstalosti po Janu M., děkanu v D., zemřelém dne 19. listopadu 1918 bez zanechání posledního pořízení, na opravu kostela a farních a hospodářských budov v D. Tu nutno mítí především na paměti, že se na tuto otázku nevztahuje § 107 nesp. pat. č. 208/1854 ř. z., neboť toto zákonné ustanovení upravuje toliko řízení o oddělení pozůstalostního jmění od jmění zádušního a obročního. Rovněž neprávem poukazuje dovolací stěžovatelka na ustanovení § 56 nesp. pat. a na dvorský dekret ze dne 7. března 1785, č. 394 Sb. z. s., ježto se dotčené zákonné předpisy vztahují toliko na písemnosti týkající se záduší. Nároků na náhradu nebo zabezpečení nákladů na opravu farních budov z pozůstalostního jmění se týká dvorský dekret z 25. dubna 1817, č. 1332 Sb. z. s., který stanoví, že úmrtí faráře nebo beneficiáta má býti neprodleně oznámeno okresnímu politickému úřadu, který má neodkladně vyšetřiti svým znalcem stav farních budov a zjistiti škody vzniklé nedbalostí, zaviněním nebo zpustošením zemřelého faráře a sestaviti výkaz o nákladech na opravy, vyslechnouti o tom dědice a předložiti výsledek tohoto šetření zemské správě politické, která má o tom učiniti oznámení pozůstalostnímu soudu. Pozůstalostní soud má pak vyzvati dědice, aby prohlásili, zda nahradí požadovanou částku na opravy, či zda žádají o soudní ohledání. Jen tehda, jestliže dědici náhradovou částku vyšetřenou správním úřadem neuznají a za soudní ohledání a vyšetření škod na farních budovách ž á d a j í, provede pozůstalostní soud podle odstavce c), d) řeč. dvorského dekretu soudní ohledání a určí náhradovou částku, kterou podle dvorského dekretu

z 30. července 1824, č. 2027 Sb. z. s. z pozůstalostní podstaty zadrží nebo zajistí. Jestliže dědici náhradovou částku vyšetřenou správními úřady neuznají a soudní ohledání nežadají, neprovádí pozůstalostní soud v té příčině žádné šetření a žádné zjišťování, nýbrž odkáže nárok na opravu farních budov na pořad práva, tak jako každou jinou spornou pohledávku přihlášenou k pozůstalosti (rozh. č. 7146 Sb. n. s. a rozhodnutí býv. nejvyššího soudu ve Vídni uveřejněné ve sbírce Gl. U. n. ř. č. 2741). Je tedy podmínkou postupu pozůstalostního soudu, nařízeného v odstavci c), d) dvor. dekretu z 25. dubna 1817 a dvor. dekretu z 30. července 1824, aby správní úřady nejprve vyšetřily škody na farních budovách a náhradovou částku, aby zemský úřad oznámil výsledek svého šetření pozůstalostnímu soudu a aby dědici navrhli soudní ohledání. V projednávaném případě oznámil pozůstalostní soud úmrtí Josefa M., děkana vD., výměrem ze dne 26. listopadu 1918 jak zemské správě politické v P., tak i finanční prokuratuře v P. Poté finanční prokuratura žádala podáním ze dne 7. prosince 1918, aby bylo v uvedeném pozůstalostním řízení šetřeno předpisů §§ 56 a 107 nesp. pat., pak dvorských dekretů ze dne 7. března 1785, č. 394 a ze dne 25. dubna 1817, č. 1332 Sb. z. s., aby bylo při sepisování inventáře provedeno oddělení jmění pozůstalostního od jmění záduší a obročí a aby byly možné náhradní nároky proti zůstaviteli, pocházející ze spravování církevního jmění, zejména ze zanedbání farních a kostelních budov, pojaty též do inventáře. Toto podání finanční prokuratury jest v příčině soudního zjištění stavebních škod a náhrady za ně hledíc na to, co bylo nahoře uvedeno, naprosto bez významu, ježto by k tomu, aby pozůstalostní soud podle shora dotčených dvorských dekretů v té příčině něco zařídil, bylo bývalo zapotřebí, aby zemská správa politická oznámila pozůstalostnímu soudu výsledek vyšetření oněch škod a náhrady za ně správními úřady. To se však nestalo, a proto již z té příčiny pozůstalostní soud vším právem nekonal žádné vyšetření stavebních škod a nenařídil zajištění náhrady za ně z pozůstalostního jmění.

Mimo to však zemská správa politická v Praze, tedy úřad jedině v té příčině kompetentní, výnosem ze dne 7. září 1920, oznámila pozůstalostnímu soudu, že podle sdělení patronátního úřadu velkostatku v C. ze dne 10. února 1920 není zemřelý děkan Jan M. žádnou náhradou povinen z titulu správy farního a kostelního inventáře, ani obytných a hospodářských budov farního obročí v D., a žádala, aby o tom byli dědici po jmenovaném zemřelém knězi zpraveni, což se také výměrem ze dne 19. září 1920 stalo. Pokud dovolací stěžovatelka uvádí, že jí není právě dotčený výnos zemské správy politické znám, přehlíží, že jí byly poté šestkrát zaslány pozůstalostní spisy k nahlédnutí, takže musela z nich seznati obsah onoho výnosu, že ona se však nijak nevyjádřila stran vyšetření stavebních škod a zajištění náhrady za ně u pozůstalostního soudu, nic po té stránce nevytkla, žádný návrh o tom ne učinila a nic v té příčině nezařídila. Zejména byly jí zaslány spisy i s projednacím protokolem ze dne 26. října 1921 a s návrhem na odezdání pozůstalosti s žádostí, aby se vyjádřila, zda s projednáním po-

zůstalosti souhlasí, ona pak navrhla, aby protokol ten byl v určitých směrech doplněn resp. opraven, a aby bylo projednání této pozůstalosti ukončeno, pozůstalostní soud návrhu tomu vyhověl při roku dne 28. listopadu 1921, načež byla dne 4. září 1922 odevzdací listina vydána a tím projednání pozůstalosti, o niž jde, skončeno. Nebyl tedy pozůstalostní soud také hledíc na shora uvedený výnos zemské správy politické ze dne 7. září 1919 ani oprávněn konati nějaké šetření o stavebních škodách a rozhodovati o výši náhrady za ně a jejím zajištění z pozůstalostního jmění.

Když pozůstalostní soud usnesením ze dne 7. října 1936 č. ř. 294 uložil notáři Theodoru K. v K. jako soudnímu komisaři, aby vyžádal od účastníků návrh na reální rozdělení jmění do pozůstalosti patřícího a uloženého u poštovní spořitelny (cenných papírů), předložil zástupce patronátního úřadu v C. při jednání u notáře dne 21. října 1936 dopis farního úřadu v D. ze dne 18. října 1936, adresovaný správě kostelního jmění v C., v němž jest žádáno, aby bylo z pozůstalosti děkana Jana M. zadrženo 10.000 Kč na opravy kostela, farní budovy a hospodářských budov pro zanedbání včasných oprav se strany tohoto beneficiáta. Zástupce patronátního úřadu navrhl, aby byl na onen dopis vzat při realizaci pozůstalostního jmění příslušný zřetel, a finanční prokuratura podáním ze dne 4. února 1937 navrhla, aby bylo zahájeno šetření o náhradě na opravy budov těch, způsobené nedbalostí, zaviněním neb zrušením zemřelého beneficiáta, jež jest nahraditi z pozůstalostní podstaty, a aby, pokud nebude zjištěna výše tohoto náhradového nároku, bylo 10.000 Kč z pozůstalostního jmění zadrženo a se sirotčí jistotou uloženo. Nižší soudy návrh ten zamítly, a to právem, jak vyplývá jednak z dotčených vývodů, jednak z toho, že pozůstalostní řízení bylo již skončeno vydáním odevzdací listiny dne 4. září 1922. Praví se v dvorském dekretu ze dne 30. července 1824, č. 2027 Sb. z. s., že při úmrtí duchovních obročníků mají zemské úřady vyšetřiti znalci statky a budovy zemřelým spravované a dáti zadržeti nebo zajistiti částku na jejich opravy z pozůstalosti před jejím odevzdáním dědicům. Z toho tedy plyne, že po odevzdání pozůstalosti není již toto řízení u pozůstalostního soudu právně možné. To plyne ostatně i z ustanovení § 547 obč. zák., podle něhož jest pozůstalost do jejího odevzdání zastupována opatrovníkem anebo přihlášenými dědici, kdežto tím, že byla odevzdána dědicům, přestala býti právní osobností (rozh. č. 9282 Sb. n. s.).

Čís. 16296.

Nejednal-li exekuční soud při rozvrhovém roku o knihovní pohledávce přihlášené postupníkem, ježto postupník prohlásil, že předloží do určité lhůty doklady o postupu, jest zadní knihovní věřitel, který nepodal odpor, oprávněn k rekursu do rozvrhového usnesení příkazujícího postupníkovi přihlášenou pohledávku pod podmínkou, že dodá do určité lhůty doklady o provedeném postupu, jinak že bude částka přikázána zadnímu knihovnímu věřiteli.